KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 9 päivänä joulukuuta 2004,

EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (Asia C.37.533 – Koliinikloridi)

(tiedoksiannettu numerolla K(2004) 4717)

(Ainoastaan englannin-, ranskan- ja saksankieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2005/566/EY)

Komissio teki 9 päivänä joulukuuta 2004 päätöksen EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä. Komissio julkaisee osapuolten nimet ja päätöksen olennaisen sisällön sekä mahdollisesti määrättävät seuraamukset neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 ([1]) 30 artiklan säännösten mukaisesti. Se ottaa huomioon yritysten oikeutetut edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta. Päätöksen koko tekstin julkinen toisinto on saatavissa asiassa todistusvoimaisilla kielillä ja komission työkielillä kilpailun pääosaston Internet-sivuilla osoitteessa http://europa.eu.int/comm/competition/index_fi.html

I YHTEENVETO RIKKOMISESTA

1. Johdanto

(1) Tämä päätös on osoitettu seuraaville yrityksille: Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Nederland BV, Akzo Nobel Chemical Internationals BV, Akzo Nobel Chemicals BV ja Akzo Nobel Functional Chemicals BV yhteisvastuullisesti (jäljempänä 'Akzo Nobel'), BASF AG (jäljempänä 'BASF'), Bioproducts Incorporated (jäljempänä 'Bioproducts'), Chinook Group Limited Partnership ja Chinook Group Limited yhteisvastuullisesti (jäljempänä 'Chinook'), DuCoa LP (jäljempänä 'DuCoa') ja UCB SA (jäljempänä 'UCB').

(2) Yritykset, joille päätös on osoitettu, osallistuivat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä 'perustamissopimus') 81 artiklan 1 kohdan ja 1 päivästä tammikuuta 1994 alkaen Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (jäljempänä 'ETA-sopimus') 53 artiklan 1 kohdan jatkuvaan ja yhtenäiseen rikkomiseen koko ETA-alueella.

(3) Komissio aloitti maailmanlaajuista koliinikloriditeollisuutta koskevan tutkimusmenettelyn saatuaan huhtikuussa 1999 sakoista vapauttamista tai niiden lieventämistä koskevan pyynnön yhdysvaltalaiselta valmistajalta Bioproducts. Tutkimus kattoi ajan vuodesta 1992 vuoden 1998 loppuun (jäljempänä 'tutkittu ajanjakso').

([1]) EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 411/2004 (EUVL L 68, 6.3.2004, s. 1).

2. Koliinikloridin markkinat

(4) Koliinikloridi kuuluu vesiliukoisten B-vitamiinien ryhmään (B4-vitamiini). Sitä käytetään pääasiassa rehuteollisuudessa perinteisenä lisäravinteena etenkin siipikarjan ja sikojen rehussa. Sitä käytetään lisäämään kasvua, alentamaan kuolevuutta, parantamaan rehun ravintoarvoa, lisäämään munantuotantoa ja parantamaan lihan laatua.

(5) Tutkitun ajanjakson alussa koliinikloridia tuotettiin pääasiassa Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa (Yhdysvalloissa ja Kanadassa), mutta koliinikloridin tuotantokapasiteettia oli myös Kiinassa, Intiassa, Japanissa, Koreassa ja Taiwanissa. Pohjoisamerikkalaiset tuottajat veivät kloniinikloridia Keski- ja Etelä-Amerikkaan, Eurooppaan, Kaukoitään ja Kaakkois-Aasiaan. Eurooppalaiset tuottajat aloittivat viennin Keski- ja Etelä-Amerikkaan, Afrikkaan, Kaakkois-Aasiaan sekä Kaukoitään. Eurooppalaisilla ja pohjoisamerikkalaisilla tuottajilla oli tuotantolaitoksia muualla maailmassa, ja ne laajensivat paikallista tuotantoa supistaakseen kuljetus- ja varastointikustannuksia ja päästäkseen paremmin paikallisille markkinoille. BASF perusti tuotantolaitokset Meksikoon, Brasiliaan ja Thaimaaseen, Akzo Nobel ja UCB Kiinaan, Ducoa Meksikoon ja Chinook Singaporeen.

(6) Koliinikloridin maailmanmarkkinoiden volyymiksi arvioitiin 183,7 miljoonaa euroa vuonna 1997 eli viimeisenä kokonaisena vuonna, jolloin sääntöjä rikottiin. ETA:n markkinoiden osuus tästä oli 52,6 miljoonaa euroa. Tutkittuna ajanjaksona rikkomiseen osallistuneiden tuottajien hallussa oli yli 80 prosenttia maailmanmarkkinoista. Kyseessä olevien eurooppalaisten tuottajien hallussa oli lähes 80 prosenttia ETA-alueesta.

3. **Kartellin kuvaus**

(7) Koliinikloridikartelli toimi kahdella tiiviisti toisiinsa liittyvällä tasolla eli maailmanlaajuisella tasolla ja Euroopan tasolla. Maailmanlaajuisella tasolla kaikki tämän menettelyn kohteena olevat tuottajat osallistuivat kilpailunvastaiseen toimintaan ETA-alueen osalta kesäkuun 1992 ja huhtikuun 1994 välisen ajan. Kilpailunvastainen toiminta sisälsi maailmanmarkkinahinnoista sopimisen ja niiden korottamisen, maailmanmarkkinoiden jaon, jakelijoiden ja jalostajien kontrolloinnin sekä liikesalaisuuksien vaihdon.

(8) Pohjoisamerikkalaiset tuottajat eivät osallistuneet eurooppalaisten tuottajien vain keskenään pitämiin kilpailunvastaisiin kokouksiin, joissa koordinoitiin niiden toimintaa Euroopan markkinoilla. Näitä kokouksia pidettiin maaliskuun 1994 ja lokakuun 1998 välisenä aikana. Toiminta käsitti hinnoista sopimisen ja niiden korottamisen (sekä koko ETA-alueella että yksittäisten kansallisten markkinoiden ja asiakkaiden osalta), yksittäisten asiakkaiden jakamisen kartelliin osallistuvien yritysten kesken, osuuksien jakamisen koko ETA-markkinoista kullekin osallistuvalle yritykselle, jakelijoiden ja jalostajien kontrolloinnin sekä liikesalaisuuksien vaihdon.

(9) Komissio on todennut, että maailmanlaajuisen ja Euroopan tason järjestelyt muodostivat yhdessä kokonaissuunnitelman, jolla sovittiin kartellin jäsenten toimintalinjoista ETA-alueella ja rajoitettiin niiden itsenäistä liiketoimintaa yhden kilpailunvastaisen taloudellisen päämäärän saavuttamiseksi eli tavanomaisten kilpailuedellytysten vääristämiseksi ETA-alueella koliinikloridin markkinoilla. Pohjoisamerikkalaiset tuottajat osallistuivat järjestelyyn jonkin aikaa (lokakuusta 1992 huhtikuuhun 1994 eli vuoden ja kuuden kuukauden ajan) ja eurooppalaiset tuottajat osallistuivat siihen koko ajanjakson ajan (lokakuusta 1992 syyskuuhun 1998 eli viiden vuoden ja 11 kuukauden ajan).

II **SAKOT**

1. **Vanhentumisaika**

(10) Pohjoisamerikkalaiset tuottajat lopettivat osallistumisensa rikkomiseen 14–20 päivänä huhtikuuta 1994 pidetyn maailmanlaajuisen kokouksen päätteeksi. Komissio aloitti rikkomisen tutkinnan 26 päivänä toukokuuta 1999. Koska tutkinta aloitettiin yli viiden vuoden kuluttua siitä, kun pohjoisamerikkalaiset tuottajat lopettivat osallistumisensa rikkomiseen [1], yrityksille Bioproducts, Chinook ja DuCoa ei voida määrätä sakkoa.

[1] Ks. neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2988/74 1 artikla (EYVL L 319, 29.11.1974, s. 1) ja asetuksen (EY) N:o 1/2003 25 artikla.

2. **Perusmäärä**

Vakavuus

(11) Tässä tapauksessa rikkominen koostui lähinnä kartellin jäsenten salaisesta kilpailunvastaisesta yhteistyöstä, jolla sovittiin hinnoista ETA-alueella. Järjestelyä tuettiin jakamalla markkinoita ja toteuttamalla alueella yhteisiä toimia kilpailijoita vastaan. Tämän tyyppiset horisontaaliset kilpailunrajoitukset ovat luonteensa vuoksi vakavimpia perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan rikkomistapauksia. Kun otetaan huomioon rikkomisen luonne ja se, että se kattoi koko yhteismarkkinoiden alueen ja koko ETA-alueen sen perustamisesta alkaen, komissio katsoo, että Akzo Nobel, BASF ja UCB ovat syyllistyneet perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan erittäin vakavaan rikkomiseen. Komission mielestä nämä tekijät oikeuttavat luokittelemaan rikkomisen erittäin vakavaksi, vaikka rikkomisen todellista vaikutusta ei voida mitata.

Eriytetty kohtelu

(12) Kun on kyse erittäin vakavasta kilpailusääntöjen rikkomisesta, todennäköisten sakkojen porrastaminen mahdollistaa yritysten erilaisen kohtelun, jotta voidaan ottaa huomioon rikkomiseen syyllistyneiden todelliset taloudelliset mahdollisuudet vaarantaa kilpailua merkittävästi. Kun otetaan huomioon, että rikkominen alkoi maailmanlaajuisella tasolla ja siihen osallistuneet pohjoisamerikkalaiset yritykset suostuivat muun muassa vetäytymään Euroopan markkinoilta, komissio katsoo, että tässä asiassa on asianmukaista käyttää rikkomiseen osallistuneiden yritysten maailmanlaajuisia markkinaosuuksia, kun määritetään niiden taloudellista painoarvoa. Chinook oli maailman suurin valmistaja ja sen markkinaosuus oli 19,3 prosenttia. Se sijoittuu tämän vuoksi ensimmäiseen luokkaan. CuCoan markkinaosuus oli 16,3 prosenttia ja se sijoittuu toiseen luokkaan. UCB, Bioproducts ja Akzo Nobel, joiden markkinaosuudet olivat 13,4, 12,2 ja 12 prosenttia, sijoittuvat kolmanteen luokkaan. BASF:n markkinaosuus oli 9,1 prosenttia ja se sijoittuu neljänteen luokkaan.

Riittävä varoittava vaikutus

(13) Erittäin vakavien rikkomisten tapauksessa todennäköisten sakkojen määrä voidaan asettaa tasolle, joka varmistaa niiden riittävän varoittavan vaikutuksen kunkin yrityksen koko huomioon ottaen. Komissio toteaa, että vuonna 2003, eli tätä päätöstä edeltävänä tilikautena, UCB:n liikevaihto oli 3 miljardia euroa, Akzo Nobelin 13 miljardia euroa ja BASF:n 33,4 miljardia euroa. Komissio katsoo tämän perusteella, että on sopivaa kertoa Akzo Nobelille määrättävä sakko kertoimella 1,5 ja BASF:lle määrättävä sakko kertoimella 2.

Kesto

(14) Akzo Nobel NV sekä Akzo Nobel Nederland BV, Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Chemicals BV ja Akzo Nobel Functional Chemicals BV, BASF AG ja UCB SA osallistuivat rikkomiseen ainakin 13 päivän lokakuuta 1992 ja 30 päivän syyskuuta 1998 välisen ajan eli viiden vuoden ja 11 kuukauden ajan.

3. **Raskauttavat seikat**

Rikkomisen uusiminen

(15) Syyllistyessään tähän rikkomiseen BASF oli jo ollut komission aikaisempien kartellikieltopäätösten kohteena (päätökset 69/243/ETY [1] ja 94/599/EY [2]). BASF toisti siis samankaltaisen rikkomisen. Vaikka tässä olikin kyseessä toinen toimiala kuin aikaisempien sille määrättyjen seuraamusten yhteydessä, uusiminen osoittaa, että ensimmäiset seuraamukset eivät saaneet BASF:tä muuttamaan toimintaansa koko konsernin tasolla. Komissio pitää tätä raskauttavana seikkana. Tämän raskauttavan seikan perusteella BASF:lle määrättävän sakon perusmäärää korotetaan 50 prosenttia. Komissio soveltaa yleensä tätä 50 prosentin korotusta tapauksiin, joissa on kyse rikkomisen uusimisesta.

4. **Lieventävät seikat**

Rikkomisen varhainen lopettaminen

(16) BASF ja UCB katsovat, että niiden sakkoa on alennettava rikkomisen varhaisen lopettamisen perusteella. Kartellit ovat perusominaisuuksiensa vuoksi vakavimpia kilpailusääntöjen rikkomistapauksia. Tällaiseen rikkomiseen osallistuvat yritykset ovat yleensä varsin tietoisia siitä, että ne harjoittavat sääntöjenvastaista toimintaa. Kun kyseessä on tällainen tarkoituksellinen sääntöjenvastainen toiminta, komission mielestä se, että yritys lopettaa toiminnan ennen sen väliintuloa, ei edellytä erityistä palkitsemista. Rikkomisen kattama aika on ainoastaan lyhyempi kuin muussa tapauksessa.

Toteuttamatta jättäminen

(17) Akzo Nobel, BASF ja UCB väittävät, että rikkomista tai sen osia ei pantu täytäntöön kokonaisuudessaan tai tehokkaasti. Komissio katsoo, että ainakin eurooppalaiset tuottajat toteuttivat järjestelyt ETA-markkinoilla. Tärkeimmät järjestelyt toteutettiin eli hinnoista sovittiin, eurooppalaiset asiakkaat jaettiin ja jalostajia kontrolloitiin, vaikka toteutuksessa ei olisikaan onnistuttu saavuttamaan täysimääräisesti tavoiteltua vaikutusta markkinoilla, joilla oli vielä kilpailijoita. Yksikään kyseessä olevista kolmesta tuottajasta ei ole osoittanut millään tavalla, että ne olisivat halunneet pidättäytyä tai pyrkineet toimenpitein pidättäytymään ETA-aluetta koskevien sopimusten täytäntöönpanosta ajanjaksolla, jonka ne olivat sopimuspuolina.

Tutkinnan kesto

(18) BASF esittää, että sen sakkoa olisi alennettava, koska tutkintamenettely kesti niin pitkään. Komissio toteaa, että mitkään säännöt eivät edellytä, että komission pitäisi alentaa sakon määrää tutkintaan kuluneen ajan perusteella. Tutkintaan sovelletaan asetuksen (EY) N:o 1/2003 25 artiklassa säädettyjä tavanomaisia vanhentumisaikoja. Kyseisen artiklan 5 kohdassa todetaan nimenomaisesti, että vanhentumisaika päättyy viimeistään sinä päivänä, jona kahden vanhentumisajan pituutta vastaava määräaika on kulunut komission määräämättä sakkoa tai uhkasakkoa. Tämä määräaika ei ole suinkaan kulunut umpeen menettelyssä.

Vaikea markkinatilanne

(19) BASF esittää, että sakkoa olisi alennettava, koska koliinikloriditeollisuus oli vaikeuksissa. Komissio toteaa, ettei se, että yrityksen tietty liiketoiminta ei tuota voittoa, anna sille oikeutta aloittaa kilpailijoiden kanssa salaista kilpailunvastaista yhteistyötä, jonka tarkoituksena on pettää asiakkaita ja kilpailijoita. Yleensä riski kartellien syntymisestä on suurin juuri silloin, kun toimiala on vaikeuksissa, eikä silloin kun yritysten voitot ovat suuria.

Kurinpitomenettely ja kilpailusääntöjen noudattamisohjelma

(20) BASF esittää, että sakkoa olisi alennettava, koska se on toteuttanut kurinpitotoimia rikkomiseen osallistunutta henkilöstöä vastaan ja ottanut käyttöön kilpailusääntöjen noudattamisohjelman. Komissio suhtautuu toki myönteisesti yritysten toimenpiteisiin kartellirikkomisten välttämiseksi tulevaisuudessa, mutta näillä toimenpiteillä ei voida muuttaa rikkomisen tapahtumista ja tarvetta määrätä siitä asianmukainen sakko tällä päätöksellä.

[1] EYVL L 195, 7.8.1969, s. 11.
[2] EYVL L 239, 14.9.1994, s. 14.

Yhteistyö, joka ei kuulu sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä vuonna 1996 annetun tiedonannon soveltamisalaan

(21) UCB oli ensimmäinen yritys, joka ilmoitti vapaaehtoisesti komissiolle siitä, että maailmanlaajuisen tason kokousten lisäksi eurooppalaiset tuottajat olivat pitäneet keskenään joitakin kokouksia Euroopan tasolla. UCB:n omaehtoisesti näistä kokouksista antamien todisteiden perusteella komissio pystyi määrittämään rikkomisen kestoksi viisi vuotta ja 11 kuukautta. Jos komissio olisi ollut tietoinen ainoastaan maailmanlaajuisella tasolla toteutetuista järjestelyistä, rikkomisen kestoksi olisi katsottu vain vuosi ja kuusi kuukautta. Jotta komissio voi palkita UCB:n pidemmän rikkomisajan osoittamisesta, se pitää sopivana alentaa UCB:n sakkoa lieventävien seikkojen perusteella 25,8 prosenttia sakon perusmäärästä. Alennus vastaa 40 prosentin korotusta perusmäärään, joka saadaan, kun rikkomisen osoitettiin kestäneen viisi vuotta ja 11 kuukautta vuoden ja kuuden kuukauden sijaan.

5. **Sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä vuonna 1996 annetun tiedonannon soveltaminen**

Sakkojen määrän merkittävä alentaminen (D jakso, 10–50 prosentin alennus)

(22) Akzo Nobel, BASF ja UCB toimivat kaikki yhteistyössä komission kanssa tutkinnan eri vaiheissa, jotta niille olisi myönnetty sakkojen määräämättä jättämisestä tai lieventämisestä vuonna 1996 annetun tiedonannon mukainen suopea kohtelu, jota sovelletaan tässä menettelyssä ([1]).

BASF

(23) BASF oli kolmas yritys, joka toimitti oma-aloitteisesti todisteita maailmanlaajuisista järjestelyistä. Kun BASF toimitti todisteet, komission hallussa oli jo Chinookin ja Bioproductsin toimittamia todisteita näistä järjestelyistä. Riippumatta Chinookin toimittamien todisteiden arvosta, Bioproductsin toimittamat todisteet riittivät jo yksinään tarjoamaan selkeästi ratkaisevan osoituksen siitä, että kyseessä oli vuoden 1996 tiedonannon B jaksossa tarkoitettu kartelli. Tämän vuoksi BASF:n esittäessä tietonsa se ei ollut ensimmäinen yritys, joka toimitti komissiolle ratkaisevia todisteita kartellin olemassaolosta. Näistä syistä vuoden 1996 tiedonannon B ja C jaksoa ei sovelleta BASF:ään eikä kahteen muuhun eurooppalaiseen tuottajaan.

([1]) Sakoista vapauttamisesta tai niiden lieventämisestä vuonna 2002 annetun tiedonannon 28 kohdan mukaan kyseinen tiedonanto korvaa 14 päivästä helmikuuta 2002 alkaen vuonna 1996 annetun tiedonannon kaikissa tapauksissa, joissa mikään yritys ei ole ottanut yhteyttä komissioon hyötyäkseen vuoden 1996 tiedonannon mukaisesta suopeasta kohtelusta. Koska käsiteltävänä olevassa asiassa useampi yritys on pyytänyt komissiolta sakoista vapauttamista tai niiden lieventämistä ennen 14 päivää helmikuuta 2002, sovelletaan tässä vuoden 1996 tiedonantoa.

(24) Kun tarkastellaan BASF:n toimittamien ja ainoastaan maailmanlaajuista järjestelyä koskeneiden todisteiden sisältöä, voidaan todeta, että ne vaikuttivat olennaisesti vuoden 1996 tiedonannon D jaksossa tarkoitetun rikkomisen olemassaolon osoittamiseen. Tiedonannon perusteella voidaan myöntää 10–50 prosentin alennus sakosta. BASF:n toimittamien tietojen arvo oli kuitenkin melko rajallinen, sillä komission hallussa oli jo kattavat todisteet maailmanlaajuisten järjestelyjen olemassaolosta.

(25) Väitetiedoksiannon vastaanottamisen jälkeen BASF ilmoitti komissiolle, ettei se kiistänyt olennaisilta osiltaan tietoja, joihin komissio perusti väitteensä, vaan se halusi ainoastaan tehdä eräitä asiakorjauksia, jotka komissio on hyväksynyt.

(26) Kun otetaan huomioon mainitut yhteistyöhön liittyvät seikat, komissio katsoo, että BASF on oikeutettu 20 prosentin alennukseen muuten määrättävästä sakosta.

UCB

(27) UCB ilmoitti oma-aloitteisesti komissiolle yhdeksästä Euroopan tason kartellikokouksesta, jotka pidettiin maaliskuun 1994 ja lokakuun 1998 välisenä aikana. Se ilmoitti osallistujat ja toimitti lyhyen yleiskuvauksen kokousten sisällöstä. Se toimitti lisäksi kokousten aikana laaditut selvitykset kahdesta ensimmäisestä kartellikokouksesta, jotka pidettiin vuonna 1994. Kun UCB esitti nämä tiedot, komissio ei vielä ollut tietoinen Euroopan tasolla pidetyistä kokouksista. Näillä todisteilla oli merkittävä osa rikkomisen toteamisessa, vaikka kirjallisia kokousten aikana hankittuja todisteita ei toimitettukaan vuosilta 1995–1998.

(28) Väitetiedoksiannon vastaanottamisen jälkeen UCB ilmoitti komissiolle, ettei se kiistänyt olennaisilta osiltaan tietoja, joihin komissio perusti väitteensä, vaan se halusi ainoastaan tehdä eräitä asiakorjauksia, jotka komissio on hyväksynyt. Samassa lausunnossa UCB kuitenkin esitti, että vaikka se osallistui joihinkin maailmanlaajuisen tason kokouksiin, se ei kuitenkaan koskaan osallistunut maailmanlaajuisella tasolla tehtyihin sopimuksiin. Komissio on hylännyt tämän väitteen perusteettomana päätöksessään. Koska UCB kiisti väitetiedoksiannon saatuaan yhden olennaisen osan tosiseikoista, joihin komissio perusti väitteensä, sen sakkoa ei tästä syystä alenneta sillä perusteella, ettei se kiistänyt komission väitteiden perustana olevia tosiasioita.

(29) Kun otetaan huomioon mainitut yhteistyöhön liittyvät näkökohdat, komissio katsoo, että UCB on oikeutettu 30 prosentin alennukseen muuten määrättävästä sakosta.

Akzo Nobel

(30) Tammikuussa 2002 Akzo Nobel toimitti oma-aloitteisesti selvityksen Euroopan tasolla toteutetuista järjestelyistä. Tässä selvityksessä kuvailtiin yksityiskohtaisesti järjestelyjä Euroopan tasolla, ja siinä annettiin merkittäviä tietoja, joita UCB ei ollut antanut. Akzo Nobel toimitti selvityksensä kuitenkin kaksi ja puoli vuotta sen jälkeen kun UCB oli antanut lausuntonsa järjestelyistä, joten tämä on otettava huomioon arvioitaessa sakoista myönnettävää alennusta.

(31) Väitetiedoksiannon vastaanottamisen jälkeen Akzo Nobel ilmoitti komissiolle, ettei se kiistänyt olennaisilta osiltaan tietoja, joihin komissio perusti väitteensä, vaan se halusi ainoastaan tehdä eräitä asiakorjauksia, jotka komissio on hyväksynyt.

(32) Kun otetaan huomioon mainitut yhteistyöhön liittyvät näkökohdat, komissio katsoo, että Akzo Nobel on oikeutettu 30 prosentin alennukseen muuten määrättävästä sakosta. Tässä arvioinnissa otetaan huomioon, että Akzo Nobelin selvitys eurooppalaisista järjestelyistä oli lähes yhtä merkittävä komissiolle kuin UCB:n aikaisemmin samoista järjestelyistä toimittamat tiedot ja todisteet, vaikka se toimitettiinkin kaksi ja puoli vuotta myöhemmin. Lisäksi otetaan huomioon, että Akzo Nobel ei kiistänyt tosiasioita, joille komissio perusti väitteensä, toisin kuin UCB. Näistä syistä molemmat yritykset ansaitsevat samansuuruisen alennuksen.

6. **Päätös**

(33) Seuraavat yritykset ovat rikkoneet perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohtaa ja – 1 päivästä tammikuuta 1994 alkaen – ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa osallistumalla mainittujen ajanjaksojen aikana sopimusten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen kokonaisuuteen, jolla sovittiin hinnoista, jaettiin markkinat ja sovittiin kilpailijoiden vastaisista toimista koliinikloridialalla Euroopan talousalueella:

a) Akzo Nobel NV sekä Akzo Nobel Nederland BV, Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Chemicals BV ja Akzo Nobel Functional Chemicals BV yhdessä 13 päivän lokakuuta 1992 ja 30 päivän syyskuuta 1998 välisen ajan;

b) BASF AG 13 päivän lokakuuta 1992 ja 30 päivän syyskuuta 1998 välisen ajan;

c) Bioproducts Incorporated 13 päivän lokakuuta 1992 ja 14 päivän huhtikuuta 1994 välisen ajan;

d) Chinook Group Limited Partnership ja Chinook Group Limited yhdessä 13 päivän lokakuuta 1992 ja 14 päivän huhtikuuta 1994 välisen ajan;

e) DuCoa LP 13 päivän lokakuuta 1992 ja 14 päivän huhtikuuta 1994 välisen ajan;

f) UCB SA 13 päivän lokakuuta 1992 ja 30 päivän syyskuuta 1998 välisen ajan.

(34) Näistä rikkomisista määrätään seuraavat sakot:

a) Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Nederland BV, Akzo Nobel Chemicals International BV, Akzo Nobel Chemicals BV ja Akzo Nobel Functional Chemicals BV yhteisvastuullisesti:	20,99 miljoonaa euroa;
b) BASF AG:	34,97 miljoonaa euroa;
c) UCB SA:	10,38 miljoonaa euroa.

(35) Edellä 33 kappaleessa lueteltujen yritysten on lopetettava heti rikkominen, jos näin ei ole vielä tehty. Yritysten on pidätyttävä vastedes harjoittamasta tässä asiassa todetun rikkomisen kaltaista toimintaa ja toteuttamasta toimenpiteitä, joilla on samanlaisia tai vastaavia tavoitteita tai vaikutuksia.